

	2010.
Axborot manbalari	
1.	http://www.ziyounet.uz/ru/library/appr/on/ds/desc/fs/cdate/fv/rus/libid/21001/
2.	http://www.media.utmn.ru/library.php?book=1352
3.	http://journ-port.ru/publ/25-1-0-127
4.	http://www.journ.msu.ru/science/books/4367/

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Sillabus muallifi:	D.Ro'ziqulov – TDShU Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi dotsenti v.b., PhD
E-mail:	druzikulov27@mail.ru
Tashkilot:	TDShU Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

SAYOHAT JURNALISTIKASI FANI BO'YICHA SILABUS

(kechki, 5-kurs uchun)

Bilim sohasi:
Ta'lim sohasi:
Ta'lim yo'nalishi:

300000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
320000 – Jurnalistika va axborot
5220100 – Jurnalistika: xalqaro jurnalistika (Sharq
tillari bilan)

Toshkent – 2024

Fan sillabusi TDShU Tarjimasunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabining 2024-yil "29" 08 dagi "1"-son majlisida muhokama etilib, tasdiq uchun tavsiya etilgan.

Fan sillabusi TDShU O'quv-uslubiy kengashining 2024-yil "30" 08 dagi "1"-son majlisida tasdiqlangan va ta'lim jarayonida foydalanish uchun tavsiya etilgan.

Tuzuvchilar:

D.Ro'ziqulov

– TDShU Tarjimasunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi dotsenti v.b., PhD

Taqrizchilar:

M.Saliyeva

– TDShU Tarjimasunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi dotsenti, f.f.n.

N.Ismatullayeva

– TDShU Tarjimasunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi dotsenti, PhD.

Sharq xalqlari tillari va adabiyoti
instituti direktori:
2024-yil "4" 09

(imzo) X.V. Mirzaxmedova

Tarjimasunoslik, tilshunoslik va
xalqaro jurnalistika oliy maktabi boshlig'i:
2024-yil "4" 09

(imzo) S.T. Mustafayeva

Asosiy adabiyotlar	
1.	Bosma OAV janrlar va mahorat masalalari. 5-jild. Nashr uchun mas'ul: N.Toshpo'latova. – Toshkent. "O'zbekiston" NMIU 2019. 508 b.
2.	Xudoyqulov M. Jurnalistika va publitsistika (o'quv qo'llanmasi). – T.: Universitet, 2008.
Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar	
3.	Mirziyoyev Sh.M. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. – Toshkent: O'zbekiston, 2024.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. 5-jild. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
5.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
6.	Do'stimuhammad X. Axborot – mo'jiza, joziba, falsafa. – Toshkent. Yangi asr avlodi, 2013.
7.	Saidov H. Talaba-jurnalistga maktablar. (turkum maqolalar) – Toshkent. "Sano-Standart", 2016.
8.	Meliboyev A. Jurnalistika: kasb, ijod, mahorat 100 savolga 99 javob. – Toshkent.: G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2015.
9.	Obidov M. Men ko'rgan dunyo. – T.: Yangi asr avlodi, 2016.
10.	Abdulla Avloniy. Afg'on sayohati. Kundaliklar. Sharq yulduzi, -T.1990. №7
11.	Fitrat. Chin sevisht. T.1996.
12.	Behbudiy. Tanlangan asarlar. T. 1997.
13.	Ch.Aytmatov, M.Shaxanov. Cho'qqidagi qolgan ovchining ohi – zori. T. 1998.
14.	Xerman Vamberi. Buxoro yohud Mavorounnahr tarixi. T. 1990.
15.	Nizomiddin Shomiy. "Zafarnoma". – T. 1996.
16.	Muhammad Ali. Men ko'rgan Amerika. T.2000.
17.	G'afurov G'ulomxon. Sharq javohirlari. T.2000.
18.	I.G'aspirali. Turkiston sayohatlari. – Anqara 2008, Toshkent 2010.
19.	Munavvarqori Abdurashidxonov. Tanlangan asarlar. – T. 2002.
20.	Joziba sehri. Shukrullo ijodining olmos qirralari. – maqolalar. T. 2009.
21.	D.Nuriy. Azim chinorlar panohi – maqolalar, esselar. T. 2010.
22.	Nesterenko F.P., Ernazarov K.T., Mamatova Y.M. Труд журналистика: профессионализм, творчество, мастерство. Учебное пособие. – Т., 2002.
23.	John r. Bender, lucinda d. Davenport, Michail w. Darger, fred fedler Writing and reporting for the Media –New York Oxford university press
24.	Introduction to Journalism Student Activities Book, by Dianne Smith, MJE,

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy, kreativ fikrlay oladi, fanlararo (mavzulararo) mantiqiy bog'lanishni tushunadi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fan (mavzu)ning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi, boshqalarga o'rgatadi hamda fan(mavzu) bo'yicha tasavvur, ko'nikma va bilimiga ega deb topilganida 90-100 (baho - 5) foiz;
4 baho - "yaxshi"
talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganida 70-89 (baho - 4) foiz;
3 baho - "qoniqarli"
talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganida 60-69 (baho - 3) foiz;
2 baho - "qoniqarsiz"
talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganida 0-59 (baho - 2 (qoniqarsiz)) foiz.

Joriy va oraliq nazorat turini o'tkazish va mazkur nazorat turi bo'yicha talabaning bilimni baholash tegishli fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor-o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi.

Yakuniy nazorat turini o'tkazish va mazkur nazorat turi bo'yicha talabaning bilimni baholash o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor-o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi.

Tegishli fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor-o'qituvchi yakuniy nazorat turini o'tkazishda ishtirok etmaydi.

Talaba tegishli fan bo'yicha yakuniy nazorat turi o'tkaziladigan muddatga qadar oraliq nazorat turini topshirgan bo'lishi shart.

Bir fanga ajratilgan auditoriya soatining 25 foizini va undan ortiq soatni sababsiz qoldirgan yoki oraliq nazorat turini topshirmagan, yohud ushbu nazorat turi bo'yicha "2" (qoniqarsiz) baho bilan baholangan talaba ushbu fandan chetlashtirilib, yakuniy nazoratga kiritilmaydi hamda mazkur fan bo'yicha tegishli kreditlarni o'zlashtirmagan hisoblanadi.

Yakuniy nazorat turiga kiritilmagan yoki kirmagan, shuningdek, ushbu nazorat turi bo'yicha qoniqarsiz baho olgan talaba akademik qarzidor hisoblanadi.

Akademik qarzidor talabalar ta'il vaqtida yoki keyingi semestrlar mobaynida tegishli fanlardan o'zlashtirilmagan kreditlar miqdoriga mos ravishda bazaviy to'lov-kontrakt miqdoridan kelib chiqqan holda to'lovni amalga oshirgandan so'ng o'zlashtirilmagan fanlarni o'z hisobidan qayta o'qish huquqiga ega bo'ladi.

FAN TO'G'IRISIDA MA'LUMOT

Fan nomi:	Sayohat jurnalistikasi
Fan turi:	Tanlov
Fan kodi:	SJ2904
Yil:	2024/2025
Semestr:	9
Ta'lim shakli:	Kechki
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	20
Amaliy mashg'ulotlar	20
Mustaqil ta'lim	80
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	5 baholik
Fan tili:	O'zbek
Auditoriya va vaqti:	Dars jadvaliga asosan

Fanning maqsadi (FM)

FM1	Ushbu tanlov fan talabalarga badiiy-publistika tarkibiga kiruvchi yo'l ocherki (travel jurnalistika), sayohatnoma janri haqidagi bilimlarni o'rgatadi. Yo'l ocherki (travel jurnalistika) sayohatnoma tushuncha sifatida ijtimoiy hayotni aks ettirishda muhim o'rinni egallagan, muayyan manzilga safar qilish va uning tafsilotlarini badiiy tasvir vositalaridan foydalangan holda yoritish haqidagi nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalarni shakllantiradi.
FM2	Maqsad talabalarga publistika janrlar tarkibiga kiruvchi yo'l ocherklari (travel esse), sayohatnomalar yozishning nazariy asoslarini, bu janrning asosiy tushunchalari va turlarini, qonun-qoidalarini va amal qilish lozim bo'lgan tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Travel jurnalistika sohasi haqida umumiy tushuncha va tahlillar
2.	Travel jurnalistika, ya'ni yo'l ocherki, sayohatnoma janrining o'ziga xos xususiyatlari va bu janrga qo'yiladigan asosiy talablar
3.	Travel jurnalistikaning publistikaning boshqa janrlaridan ajralib turadigan farqli tomonlari

Ta'lim natijalari (TN)

Bilimlar jihatidan:	
TN1	Yo'l ocherkining janr sifatida taraqqiy etishi va uning "qadimiy

	ko'rinishlari", yo'l, safar – trevel jurnalistikaning asosiy unsuri ekanligi, safar qanday boshlanishi, yo'l ocherkida manbalar bilan ishlashning o'ziga xosligi, manbalarning turlari, yo'l ocherki (safarnoma)ning yetakchi xususiyatlari haqidagi bilimlarni egallaydi;
TN2	Safarda jurnalistga kerak bo'ladigan asosiy predmetlar va boshqalar; matbuotda chop etilgan yo'l ocherklarida uning muhim xususiyatlarini topish va tahlil qilish ko'nikmasiga ega bo'lish. Yo'l ocherklariga alohida talab kerakmi? Intriga nima? Yo'l ocherkida intriganing mavjudligi va ahamiyati haqida tasavvurga ega bo'ladi.
	<i>Ko'nikmalar jihatidan:</i>
TN3	Yo'l ocherklari (sayohatnoma)ning rivojlanish dinamikasi va unga qo'yilgan zamonaviy talablar; muayyan yo'l ocherki tahlil qilish orqali unga qo'yilgan talablarga amal qilinganini aniqlash; yo'l ocherki kompozitsiyasi, OAVdagi safarnomalarning tahlili orqali uning kompozitsiyasi to'g'ri ishlab chiqilganini aniqlash kabi ko'nikmalarga ega bo'ladi.
TN4	Yo'l ocherki kompozitsiyasini mustaqil ishlab chiqish va tahlil qilish; yo'l ocherkning obyekti va subyekti; yo'l ocherkida muallif kuzatuvining o'rni; yo'l ocherkida hujjatlilik, tarixiylik tamoyillaridan foydalanishning roli; matbuotda chop etilgan safarnomalarda tarixiylik tamoyilining ahamiyatini aniqlash; yo'l ocherkida muallif "meni", yo'l ocherkida badiiy tasvir vositalarini qo'llash; yo'l ocherkida muallif ishtirokini aniqlay olish ko'nikmasini egallaydi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	"Sayohat jurnalistikasi" fanining predmeti, maqsad va vazifalari 2
M2	Safarnomaning yetakchi xususiyatlari 2
M3	Yo'l ocherki motivi 2
M4	Yo'l ocherki kompozitsiyasi 2
M5	Yo'l ocherkiga qo'yiladigan talablar 2
M6	Yo'l ocherkida muallif kuzatuvining ahamiyati 2
M7	Yo'l ocherkida mavzu, fakt va fikrning uyg'unligi 2
M8	Yo'l ocherkida hujjatlilik, tarixiylik tamoyillaridan foydalanishning ahamiyati 2
M9	Detallar, chizgilar, dalillar yo'l ocherkning asosiy materiali sifatida 2
M10	Yo'l ocherkida badiiy til vositalaridan foydalanish va jurnalist mahorati 2
Jami: 20	
Mashg'ulotlar shakli: amaliy (A)	
A1	Yo'l ocherkning janr sifatida taraqqiy etishi va uning qadimiy ko'rinishlari 2
A2	Safarnomaning yetakchi xususiyatlari 2

A3	Yo'l ocherki motivini aniqlash 2
A4	Yo'l ocherki kompozitsiyasi 2
A5	Yo'l ocherkiga qo'yiladigan talablarni o'rganish 2
A6	Yo'l ocherkida muallif kuzatuvining ahamiyati 2
A7	Yo'l ocherkida mavzu, fakt va fikrning uyg'unligi 2
A8	Yo'l ocherkida hujjatlilik, tarixiylik tamoyillaridan foydalanishning ahamiyati 2
A9	Detallar, chizgilar, dalillar yo'l ocherkini asosiy materiali sifatida 2
A10	Yo'l ocherkida badiiy til vositalaridan foydalanish va jurnalist mahorati 2
Jami: 20	
Mustaqil ta'lim mavzulari (MT)	
MT1	Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va unga vazifalarini bajarish 40
MT2	"Alpomish" dostonini o'qish va safar bilan bog'liq voqealarni o'rganish 2
MT3	Mashhur yo'l ocherklari – M.Behbudiyning "Haj taassurotlari"ni o'qish va tahlil qilish 2
MT4	A.Avloniyning "Afg'on sayohati"ni o'qish va tahlil qilish 2
MT5	Yo'l ocherkida muallif "meni" 2
MT6	Intriga nima? Yo'l ocherkida intriganing mavjudligi va ahamiyati 2
MT7	Matbuotda chop etilgan yo'l ocherki xususiyatlarini aniqlash
MT8	Muayyan manzilga safar uyushtirish va u haqidagi taassurotlarini chizgi sifatida tushirish 2
MT9	Matbuotda chop etilgan yo'l ocherklarida qahramon shaxslarni izlab topish va ularning o'rnini ko'rsatish 2
MT10	Tahlilga tortilgan yo'l ocherklarining kompozitsiyasini aniqlash va tahlil qilish 2
MT11	Safar davomida to'plangan detallardan yo'l ocherki yozishda foydalanish 2
MT12	Yo'l ocherkning boshqa turdagi ocherklarga o'xshash va farqli jihatlarini tahlil qilish 4
MT13	Yo'l ocherkida obraz va obrazlilik. 4
MT14	Badiiy-publitsistik janrlar haqidagi nazariy kitoblarni (A.A. Тертычныйning "Жанры периодического печатного", O.Tog'ayevning "Publitsistika janrlari" kitoblari misolida) o'qib chiqish 4
MT15	Yo'l ocherkida jurnalist mas'uliyati va kasb odobi 4
MT16	Yo'l ocherki yozishda texnik vositalardan foydalanishning ahamiyati 4
Jami: 80	

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

5 baho - "a"lo"